

ת"פ 53940/01/13 - מדינת ישראל נגד ציון סהראי

בית משפט השלום בירושלים
ת"פ 53940-01-13 מדינת ישראל נ' סהראי
בפני כב' השופטת דנה כהן-לקח
המאשימה
נגד
הנאשם
מדינת ישראל
ציון סהראי

14 אוקטובר 2015

נוכחים:

ב"כ המאשימה עו"ד בני ליבסקינד

הנאשם וב"כ עו"ד אריאל עטרי

[פרוטוקול הושמט]

גזר-דין

רקע

1. ביום 22.5.2014 הורשע הנאשם, לאחר ניהול הוכחות, בעבירה של פציעה בנסיבות מחמירות לפי סעיף 334 בצירוף סעיף 335(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין או החוק); וכן בעבירה של שיבוש מהלכי משפט לפי סעיף 244 לחוק. יצוין כי במסגרת הכרעת-הדין, זוכה הנאשם מחמת הספק מעבירה של תקיפת קטין לפי סעיף 368(א) לחוק העונשין שיוחסה לו בכתב-האישום מלכתחילה (זאת נוכח קיומו של ספק סביר בדבר מודעותו של הנאשם לקטינותו של המתלון בעת הרלוונטית).

בהתאם לממצאי הכרעת-הדין, בעת הרלוונטית היה הנאשם בעל קיוסק בבית-שמש ואילו המתלון (שהיה קטין כבן 17 ועשרה חודשים באותה עת) עבד במקום סמוך. ביום שישי ה- 5.11.2010, כאשר המתלון ניגש לרוקן שני פחי אשפה בפח גדול אחר בהמשך הרחוב, ניגש אליו הנאשם ודחף אותו. בתגובה, המתלון קילל את הנאשם, וסירב להרים את הזבל שנשפך מהפח. לאחר שהמתלון חזר לכיוון מקום עבודתו, הנאשם רץ לעבר המתלון והטיח בראשו בקבוק זכוכית של בירה. מהראיות בתיק עלה כי הבקבוק לא נשבר, אולם התחתית של בקבוק הזכוכית פגעה בחלק האחורי של ראש המתלון, וגרמה שם לחתך מדמם באורך של 4 ס"מ ובעומק שהגיע עד לעצמות הקרקפת והצריך תפרים. המתלון ניסה להתגונן מהבקבוק באמצעות ידיו, ובקבוק הזכוכית פגע גם בידו. בהמשך, ניסה הנאשם לשכנע את המתלון שלא להגיש נגדו תלונה במשטרה, ואף הציע למתלון סכום של 1,000 ₪ בתמורה לכך שלא יתלון כנגדו.

השתלשלות העניינים בהליך

2. במהלך ניהול המשפט עד שלב מתן הכרעת-הדין, יוצג הנאשם על-ידי עו"ד שמעון ביטון. לאחר מתן הכרעת-הדין, הוחלף הייצוג בתיק ועבר לידיו של עו"ד אריאל עטרי. מועד הדיון נדחה לבקשת ההגנה, ובישיבה לאחר מכן נשמעו הטענות לעונש. יוער כי שני הצדדים לא עתרו להגשת תסקיר שירות המבחן לעונש בעניינו של הנאשם. אף-על-פי-כן, לאחר שהאזנתי לדברי הנאשם לפני בתום אותה ישיבה, ראיתי להורות על הפניית הנאשם לשירות המבחן לצורך הכנת תסקיר לעונש טרם גזירת-הדין.

בהמשך, נדחו הדיונים בעניינו של הנאשם מספר פעמים לפי בקשת שירות המבחן, שניסה לבחון אפשרות לקיומו של הליך "צדק מאחה" בין הנאשם למתלונן. הליך של "צדק מאחה" כאמור לא התקיים (מהדברים שנמסרו באולם-הדיונים עלה כי המתלונן התנגד ליטול חלק בכך). בסופה של דרך, הוגשו לעיוני מספר תסקירים, לאחרים הוספתי ושמעתי טענות משלימים לעונש מטעם שני הצדדים, וכן את דברו האחרון של הנאשם. לאחר כל אלה, נשלח הנאשם להכנת תסקיר מעקב נוסף וכן חוות-דעת של הממונה על עבודות שירות.

ארבעת תסקירי שירות המבחן וחוות-דעת הממונה על עבודות שירות

3. **מהתסקיר הראשון** מיום 18.12.2014 עלה כי הנאשם בן 40, נשוי ואב לארבעה ילדים, נעדר עבר פלילי. כיום עובד הנאשם כעצמאי בתחום ההובלות. ממכתב של בעל החברה המעסיקה את הנאשם כקבלן משנה, עלה כי הוא מוערך כבעל כושר מנהיגות, מוסר עבודה גבוה, אחריות וחריצות. עוד צוינו יושרו ויחסי האנוש הטובים שלו עם הלקוחות והעובדים. עוד עלה ממסמכים שהגיש הנאשם לשירות המבחן, כי במהלך השנים הוא התנדב במספר עמותות של סיוע לנזקקים.

ביחס לעבירות נשוא התיק שלפניי - שירות המבחן התרשם מחרטה כנה ומאכזבה עצמית מצד הנאשם בנוגע לתקיפת המתלונן ולפציעתו. כמו-כן, בלטו אמפתיה ותחושת אשמה כלפי המתלונן. הנאשם אף הביע נכונות לקיים פגישת גישור עם המתלונן, במטרה להתנצל בפניו על מעשיו. בנוסף, הביע הנאשם נכונות להשתלב בהליך טיפולי קבוצתי בשירות המבחן, במטרה לבחון את המניעים העמוקים אשר בבסיס ביצוע העבירות. לצד זאת, הנאשם התקשה לקבל אחריות מלאה בנוגע לביצוע העבירה של שיבוש מהלכי משפט, ושלל קיומה של כוונה פלילית בהצעתו לשלם למתלונן. שירות המבחן התרשם כי העבירות אינן משקפות את ערכיו ואורחותיו של הנאשם. צוין כי ייתכן שהרקע למעשים מצוי בפגיעה בדימויו העצמי של הנאשם, אולם שירות המבחן התקשה לאתר את המקור לפגיעה האמורה, בשל קושי שגילה הנאשם בחשיפה רגשית.

שירות המבחן התרשם כי לנאשם מערכת ערכים חיובית בבסיסה, הוא מנהל אורח חיים נורמטיבי ושומר חוק בדרך-כלל. בנוסף, התרשם שירות המבחן מכך שהנאשם לקח אחריות לביצוע חלק מהעבירות אשר בביצוען הורשע, ומנכונותו לקיים מפגש גישור עם המתלונן ולהשתלב בהליך טיפולי מתאים. כל אלה מהווים להערכת שירות המבחן גורמי סיכוי להימנעות מרצדיביזם. לצד זאת, התרשם שירות המבחן מנטייה מסוימת של הנאשם לטשטוש, ומיכולת ראשונית בלבד לחשיפה רגשית ולהכרה בחלקים חלשים באישיותו. אלה עלולים להוות גורמי סיכון להישנות התנהגות עבריינית.

בתום התסקיר הראשון, המליץ שירות המבחן על דחיית הדיון בשלושה חודשים, על-מנת לבחון אפשרות לשילוב הנאשם בהליך של "צדק מאחה" מול המתלונן, וכן על-מנת לשלב את הנאשם בקבוצה טיפולית מתאימה.

4. **מהתסקיר השני** מיום 12.3.2015 עלה כי בזמן שחלף, הנאשם הגיע לפגישה אחת עם מנחת הליך הגישור, ונמצאה התאמה ראשונית להליך של "צדק מאחה" מול המתלונן. עוד צוין כי הנאשם השתלב בקבוצה טיפולית במסגרת שירות המבחן. ממנחות הקבוצה נמסר כי הנאשם מקפיד להגיע למפגשי הקבוצה, וכי ניכר שהוא עושה מאמצים לשתף פעולה בטיפול. לצד זאת, נמסר כי הנאשם עודנו מצוי בשלב ראשוני של ההליך הטיפולי. לפיכך, התבקשה דחייה נוספת מטעם שירות המבחן. כמו-כן, ביקש שירות המבחן כי בית-המשפט יחווה דעתו באשר לקיום הליך של "צדק מאחה" במהלך תקופת הדחייה.

5. בהחלטתי מיום 15.3.2015, שניתנה לאחר ששמעתי את דברי הנאשם עצמו ולאחר שבא-כוח המאשימה לא התנגד בהגנותו לבחינת הליך של "צדק מאחה" (תוך הדגשה כי הדבר אינו משליך על עמדתה העונשית של המאשימה), הוריתי לשירות המבחן לבחון את האפשרות לקיום הליך כאמור. בנוסף, התבקש שירות המבחן לבחון את התקדמות הנאשם בהליך הטיפולי.

6. **מהתסקיר השלישי** מיום 27.4.2015 עלה כי במהלך תקופת הדחייה נעשו ניסיונות למצות את הליך "הצדק מאחה", אולם לא התאפשר לקיים מפגש בין הצדדים. עוד עלה מהתסקיר כי הנאשם הוסיף לשתף פעולה עם ההליך הטיפולי, הגיע למפגשים כנדרש, השתתף באופן פעיל בהם, גילה אחריות והיווה דמות דומיננטית בין המשתתפים. בתסקיר צוין כי הנאשם חקר את דפוסי התנהגותו הבעייתיים, כולל אלה שעמדו ברקע לאלימות נשוא תיק זה. עוד צוין כי הנאשם התחיל להבין לעומק את משמעות מעשיו, חומרתם והשלכותיהם, וההתרשמות היא כי הוא התבגר ועשה שינוי בהתנהגותו.

אשר להמלצה - שירות המבחן עמד על תפקודו החיובי של הנאשם בתחומי העבודה והמשפחה ועל קבלת האחריות לביצוע העבירות, אשר באה לידי ביטוי, בין היתר, ברצונו להשתלב בהליך "הצדק מאחה" ובהשתלבותו בהליך טיפולי. עוד צוין כי הנאשם נעדר הרשעות קודמות וכי ההתרשמות היא שהעבירות נשוא תיק זה אינן משקפות את אורח חייו בדרך-כלל. להערכת שירות המבחן, עונש מאסר בפועל, ולו לריצוי בדרך של עבודות שירות, עלול לחבל במאמצי השיקום של הנאשם. נוכח כל אלה, המליץ שירות המבחן להימנע מהרשעתו של הנאשם בדיון ולהטיל עליו צו של"צ בהיקף של 250 שעות. כמו-כן המליץ שירות המבחן להעמיד את הנאשם בצו מבחן למשך שנה, במהלכה ימשיך הנאשם את השתתפותו בקבוצה הטיפולית במסגרת שירות המבחן. צוין כי הנאשם הביע הסכמתו להוסיף ולהשתתף בקבוצה הטיפולית.

7. **בתסקיר הרביעי (והאחרון)** מיום 23.8.2015 נכתב כי הנאשם מוסיף להגיע באופן קבוע למפגשים, משתמש בקבוצה הטיפולית על-מנת לעבד קונפליקטים רגשיים, וכן מודע לקשר בין רגשותיו הלא מועבדים לבין התנהגותו. עוד נכתב כי הנאשם למד להתבונן בתהליך הדרגתי על מעשיו ועל המניעים בבסיסם, וכן קיבל על עצמו אחריות מלאה להתנהגותו, תוך מחויבות לתהליך הטיפולי האישי והקבוצתי. לאחרונה, התמודד הנאשם עם בעיות בריאות ועבר צנתור. שירות המבחן שב על ההמלצות העונשיות כפי שפורטו בתסקיר השלישי.

8. יצוין כי בחוות-דעת הממונה על עבודות שירות מיום 9.9.2015, נמצא הנאשם מתאים לביצוע עבודות שירות.

ראיות לעונש

9. המאשימה לא הגישה ראיות לעונש מטעמה.

ההגנה הגישה לעיוני מספר מכתבים מהם עלה כי הנאשם תורם ומסייע לקהילה ולאוכלוסייה נזקקת (ע/ 1 - ע/ 3).

למען שלמות התמונה, יוער כי המתלון נכח באולם-הדיונים במהלך הישיבה בה נשמעו הטענות המשלימים לעונש. למשמע טיעוני הסנגור במהלך אותה ישיבה, ביקש המתלון לומר דברים משלו. סברתי כי יש לאפשר זאת, והסנגור הסכים לכך, אולם ביקש לדחות את הדיון על-מנת להיערך לחקירת המתלון. ראיתי להיעתר לבקשת הסנגור ולאפשר דחייה קצרה של הדיון, תוך שהמתלון הוזמן בנוכחותו לישיבה הבאה שהתקיימה חמישה ימים לאחר מכן. דא עקא, המתלון לא התייצב לאותה ישיבה אליה הוזמן (בא-כוח המאשימה מסר בדיון מיום 14.6.2015 כי המתלון לא התייצב לישיבה אליה הוזמן שכן אושפז, וכי מכל מקום המתלון נמלך בדעתו ומסתפק בדברים שנאמרו על-ידי בא-כוח המאשימה). במצב דברים זה, שני הצדדים עתרו להסתפק בראיות ובטיעונים לעונש כפי שהוצגו לבית-המשפט.

טיעוני הצדדים לעונש

10. באי-כוח המאשימה, עו"ד נורית לגנטל, עו"ד בני ליבסקינד ועו"ד שני טביב, עמדו בטיעוניהם על חומרת העבירות בגין הורשע הנאשם, על הערכים המוגנים המונחים בבסיסן, ועל הענישה הנוהגת לגביה הוגשו אסמכתאות מן הפסיקה. לטענת באי-כוח המאשימה, מתחם העונש ההולם לשתי העבירות בהן הורשע הנאשם, נע מ- 10 עד 24 חודשי מאסר בפועל. המאשימה ביקשה להעמיד את עונשו של הנאשם באמצע המתחם הנטען, ולהטיל עליו 17 חודשי מאסר בפועל, מאסר על-תנאי ופיצוי משמעותי למתלון.

יוער כי במסגרת הטענות המשלימים לעונש לאחר הגשת שלושת התסקירים הראשונים של שירות המבחן, הבהירה המאשימה כי עמדתה העונשית לא השתנתה עקב האמור בתסקירים, בשים לב לכך שהנאשם בחר לנהל הוכחות, על כל המשתמע מכך, ובשים לב לספק שנותר בלב המאשימה לעניין כנות ההודאה והחרטה שהביע הנאשם בדיעבד, לאחר שניהל את המשפט במלואו. לדידה של המאשימה, התחשבות בשלב דיוני זה בהודאה ובחרטה שהנאשם הביע בדיעבד בלבד, לאחר ניהול הוכחות ולאחר מתן הכרעת-דין מנומקת, כרוכה בקושי רב ועלולה להעביר מסר בעייתי. עוד נטען כי המלצת שירות המבחן מנותקת מאופן התנהלות ההליך וכן מחומרת העבירות בהן הורשע הנאשם, ואין כל מקום לקבלה.

11. מנגד, בא-כוח הנאשם, עו"ד אריאל עטרי, טען כי התנהלות המאשימה בתיק עומדת בסתירה לעונש המבוקש על-ידה. בהקשר זה, עמד הסנגור על חלוף הזמן וציין כי כתב-האישום הוגש למעלה משנתיים לאחר האירוע, וכי גם לאחר שכתב-האישום הוגש, הדיונים התעכבו שכן התיק אבד במשרדי הפרקליטות (עד שאותר לבסוף). בהמשך, עמד

הסנגור על נסיבות ביצוע העבירות במקרה הנדון, והתמקד בנסיבות לקולא בעניין מרשו. כמו כן, טען הסנגור כי הענישה הנוהגת נעה מאי-הרשעה ושל"צ ועד מאסר בפועל, והגיש אסמכתאות מן הפסיקה לתמיכה בטיעוניו (יוער כי הסנגור נמנע מלטעון למתחם ענישה הולמת, על-אף שניתנה לו הזדמנות לכך). בהתחשב במכלול השיקולים, עתר הסנגור בתחילה להסתפק בהרשעה ובשל"צ, ולכל היותר בעונש מאסר בפועל שירוצה בדרך של עבודות שירות.

במסגרת הטיעונים המשלימים לעונש לאחר הגשתם של תסקירי שירות המבחן, טען הסנגור כי ההודאה והחרטה בדיעבד של מרשו הם כנים ואמיתיים, וכי יש ליתן משקל של ממש לתהליך הטיפול בו הנאשם נוטל חלק בשנה האחרונה. עוד ציין הסנגור כי הסיבה לכך שהליך "הצדק המאחה" לא יצא לפועל, נעוצה ברצון המתלונן ולא בנאשם. למען שלמות התמונה, יובהר כי בטיעוניו לפניי, הבהיר הסנגור כי הוא אינו טוען לכשל בייצוג על-ידי הסנגור הקודם, ואף מאשר על דעת מרשו כי הנאשם "העיד בבית המשפט עדות שאיננה נכונה" (פרוטוקול דיון מיום 13.5.2015, עמ' 96, ש' 14-15, ש' 29). עם זאת, הסנגור טען כי לא ניתן להתעלם מהתהליך שהנאשם עבר בשנה האחרונה ומעמדת הגורמים המקצועיים-טיפולים בעניינו. בנסיבות אלה, עתר הסנגור לאמץ את המלצת שירות המבחן, הן לעניין ביטול הרשעת הנאשם והן לעניין העונש.

12. אשר לדברי הנאשם עצמו - במסגרת הטיעונים לעונש לאחר מתן הכרעת-הדין, ציין הנאשם בדבריו לפניי כי מלכתחילה כפר באשמה וניהל את המשפט לפי עצת סנגורו הקודם, וכי למעשה "לא היינו צריכים להגיע לשלב הזה" (פרוטוקול הדיון מיום 15.6.2014, עמ' 91, ש' 23-24). בדיון שהתקיים לאחר הגשת שני התסקירים הראשונים, טען הנאשם בדבריו לפניי בזו הלשון: "אני בסך הכל מצטער על כל האירוע ועל מה שהיה. אני הייתי צריך לגמור את זה מההתחלה. על זה שנתתי פה עדות שקרית אני עונה שהוא [הסנגור הקודם-ד.כ.ל] הטעה אותי מההתחלה. עדיף מאוחר מאשר בכלל לא. אני התחלתי טיפול בשירות המבחן" (פרוטוקול דיון מיום 15.3.2015, עמ' 93, ש' 17-22). בסיום הטיעונים המשלימים לעונש, ציין הנאשם כך: "אני מצטער על כל מה שהיה וגם מצטער בפני הבחור [המתלונן-ד.כ.ל]. רציתי גם שיהיה צדק מאחה ולומר את כל מה שיש לי על הלב. גם הקבוצה עוזרת בקטע הזה. לא ידעתי איך להתנהל במשפט. אני מתנצל...ורציתי הליך של צדק מאחה. חבל שזה לא יצא" (פרוטוקול דיון מיום 13.5.2015, עמ' 97, ש' 21-23).

ריבוי עבירות

13. הנאשם הורשע בביצוע שתי עבירות: פציעה בנסיבות מחמירות וכן שיבוש מהלכי משפט. שני הצדדים התייחסו לשתי העבירות האמורות כ"אירוע" אחד לצורך קביעתו של מתחם ענישה הולמת לפי סעיף 40ג(א) לחוק העונשין. אני שותפה לעמדה זו, בהתחשב בכך שהעבירות בוצעו בסמיכות זמנים זו לזו, כאשר העבירה של פציעה בנסיבות מחמירות עמדה ברקע לביצוע העבירה של שיבוש מהלכי משפט. בנסיבות העניין, אני סבורה כי שתי העבירות הנדונות מהוות "אירוע" אחד, וזאת הן לפי "המבחן הצורני-עובדתי" והן לפי "מבחן הקשר ההדוק" כפי שנקבעו בע"פ 4913/10 ג'אבר נ' מדינת ישראל (29.10.2014).

מתחם הענישה ההולמת

14. בהתאם לסעיף 40ג(א) לחוק העונשין, יש לקבוע את מתחם העונש ההולם למעשי העבירות בהן הורשע

הנאשם בהתאם לעקרון ההלימה, תוך התחשבות בערכים החברתיים שנפגעו, במידת הפגיעה בהם, בנסיבות הקשורות בביצוע העבירות ובמדיניות הענישה הנהוגה.

15. **הערכים החברתיים שנפגעו** בגין העבירה של פגיעה בנסיבות מחמירות, ענינם בהגנה על שלמות החיים והגוף, על שלום הציבור ובטחונו וכן על תחושת הביטחון האישי. ההלכה הפסוקה עמדה שוב ושוב על חומרת התופעה של פתרון מחלוקות באמצעים אלימים, בוודאי כאשר הדבר נעשה באמצעות שימוש בנשק קר. נפסק לא פעם כי מדובר בנגע רע שיש לבערו מן היסוד, בין היתר באמצעות הטלת ענישה מוחשית ומרתיעה.

העבירה של שיבוש מהלכי משפט פוגעת בערכי שלטון החוק ועלולה להוביל להכבדה על עבודת רשויות אכיפת החוק, תוך פגיעה אפשרית בחשיפת האמת במסגרת הליך משפטי תקין.

16. **בחינת נסיבות ביצוע העבירות** במקרה דנן מעלה כי מדובר באירוע חמור, שרק במזל לא נגמר בתוצאה קשה יותר. הרקע לביצוע העבירה של פגיעה בנסיבות מחמירות, טמון בויכוח שהתפתח בין הנאשם למתלון בגין עניין של מה בכך (המתלון קילל את הנאשם וסירב להרים את האשפה שנפלה על הרצפה, וזאת לאחר שהנאשם דחף את המתלון ללא סיבה ממשית). בעקבות כך, הנאשם רץ אחרי המתלון כשהוא אוחז בקבוק בירה מזכוכית בידו, והטיח את הבקבוק בראשו של המתלון. בקבוק הזכוכית לא נשבר, אולם תחתית הבקבוק פגעה בחלק האחורי של ראש המתלון וגרמה לחתך מדמם באורך של 4 ס"מ ובעומק שהגיע עד עצמות הקרקפת של המתלון, דבר שהצריך ששה תפרים. המתלון ניסה להתגונן מהבקבוק באמצעות ידיו, ובקבוק הזכוכית פגע גם בידו. מדובר באלימות חמורה ללא הצדקה, שגרמה לפגיעה גופנית ממשית, ועלולה הייתה חלילה לסכן את שלומו של המתלון ולגרום לנזק חמור ובלתי הפיך. אשר לעבירה של שיבוש מהלכי משפט - הנאשם הציע למתלון סכום-כסף של 1,000 ₪ על-מנת שלא יגיש נגדו תלונה במשטרה, וזאת במספר הזדמנויות כמפורט בהכרעת-הדין.

ממצאי הכרעת-הדין עולה כי לא הוכח מעבר לספק סביר שהנאשם היה מודע לכך שהמתלון היה קטין בעת ביצוע העבירות כלפיו. עם זאת, הוכח מעבר לספק סביר שהנאשם ידע שהמתלון הנו בחור צעיר, מנותק מהוריו, חסר עבודה קבועה ומתקשה לפרנס את עצמו. לא פעם סייע המתלון בחנות המכולת של הנאשם תמורת כסף או מוצרים, עקב מצבו הכלכלי הקשה של המתלון. בהקשר זה, נקבע בהכרעת-הדין כי: "בין הנאשם למתלון שררו פערי כוחות ניכרים, הן מבחינת הגיל והן מבחינת המצב האישי, המשפחתי והכלכלי, ושני הצדדים היו מודעים לפערי כוחות אלה" (ראו: פסקה 28 להכרעת-הדין). עוד נקבע בהכרעת-הדין כי: "...הוכח ברמת ההוכחה הנדרשת בפלילים שהנאשם היה מודע לגילו הצעיר, לפגיעותו ולמצבו הכלכלי הקשה של המתלון, וכי הנאשם ניצל זאת לרעה - תחילה, כאשר נתן דרור לזעמו שהתעורר בשל עניין של מה בכך, ופצע את המתלון באופן חמור באמצעות הטחת בקבוק בירה בראשו. ולאחר מכן, כאשר הנאשם ניסה להניא את המתלון מהגשת תלונה כנגדו במשטרה, באמצעות הצעה של סכום כסף פעוט יחסית, בודעו כי המתלון הנו צעיר המנותק מהוריו ובמצב כלכלי רעוע" (שם, פסקה 29). נסיבות אלה נזקפות לחובת הנאשם.

לצד כל אלה, יש לציין כי כפי הנראה, הטחת הבקבוק בראשו של המתלון לא הייתה בגדר מעשה מתוכנן מראש, אלא פרי התפרצות זעם רגעית. לאחר שהנאשם הבחין כי המתלון מדמם מראשו, הוא חדל ממעשיו האלימים

ולא הוסיף לתקוף את המתלונן. זאת ועוד; לפי עדות המתלונן, כאשר הנאשם ראה שהוא מדמם מראשו, הנאשם התנצל והסיע את המתלונן לטיפול רפואי "בטרם" (אף כי במהלך הנסיעה, ניסה הנאשם להניא את המתלונן מהגשת תלונה נגדו במשטרה). בנוסף, מהחומר שבתיק עולה כי הנאשם נזקק לביצוע תפרים בחלק האחורי של ראשו בהרדמה מקומית ב"טרם", ולאחר מכן שוחרר לביתו ללא צורך באשפוז בבית-חולים (ת/ 3).

17. אשר למדיניות הענישה הנוהגת - העונש המרבי הקבוע בחוק בגין עבירה של פגיעה בנסיבות מחמירות תוך שימוש בנשק קר, הוא מאסר שש שנים. בחינת הפסיקה מעלה כי בתי-המשפט נוהגים להטיל בגין עבירה זו עונשי מאסר בפועל, שמשכם ודרך ריצוים משתנים בהתאם לנסיבות ביצוע המעשים, עוצמת הנזק שנגרם, מידת לקיחת אחריות על המעשים, נסיבותיו האישיות של העבריין ועוד.

(לפסקי-דין במסגרתם הוטלו עונשי מאסר בפועל לריצויו מאחורי סורג ובריח בגין עבירה של פגיעה בנסיבות מחמירות באמצעות בקבוק זכוכית, ראו והשוו: ע"פ 379/15 לוי נ' מדינת ישראל (26.7.2015); רע"פ 5655/13 עמרם נ' מדינת ישראל (20.11.2014); ע"פ 6186/12 קסטה נ' מדינת ישראל (17.2.2013); ע"פ (מחוזי ת"א) 70115/08 מדינת ישראל נ' נוראל (2.7.2008); ת"פ (שלום י-ם) 1769/04 מדינת ישראל נ' שאולי (7.6.2009). בהתייחס לפסקי-דין אלה אעיר כי באותם מקרים, החבלות הגופניות היו חמורות משמעותית ביחס למקרה דנן. כמו כן, בשניים מן המקרים, הנאשמים לא הסתפקו בהטחת הבקבוק בראשו של נפגע העבירה, ובנוסף נטלו את שברי הבקבוק ודקרו באמצעותם את הקורבן. בחלק מהמקרים, מדובר היה בנאשמים עם עבר פלילי מכביד. באחד המקרים, הטחת הבקבוק הזכוכית בפניו של הקורבן בוצעה לאחר שהנוכחים במקום כבר הפרידו בין הניצים).

(לפסקי-דין במסגרתם הוטלו עונשים שאינם מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח בגין עבירה של פגיעה בנסיבות מחמירות באמצעות כלי זכוכית, ראו והשוו: ת"פ (שלום נצ') 32335-04-11 מדינת ישראל נ' אזולאי (20.9.2012); ת"פ (שלום ראשל"צ) 100001-02-11 מדינת ישראל נ' יעבץ (27.5.2013); ת"פ (שלום רמ') 7527-07-10 מדינת ישראל נ' קביטקובסקי (23.5.2012). בהתייחס לפסקי-דין אלה אעיר כי באותם מקרים, העונשים הוטלו תוך התחשבות בשיקולי שיקום ו/או בנסיבות אישיות של הנאשמים).

בכל הנוגע לעבירה של שיבוש מהלכי משפט - טווח הענישה הנוהג בפסיקה לגבי עבירה זו הנו רחב, ונע מענישה מוחשית שאינה כוללת רכיב של מאסר בפועל ועד עונשי מאסר בפועל לתקופה קצרה (ראו והשוו: ת"פ (מחוזי י-ם) 56093-12-11 מדינת ישראל נ' אלמליח (15.1.2013); עוד ראו והשוו: ת"פ (שלום י-ם) 28998-04-13 מדינת ישראל נ' אבו-נג'מה (18.2.2015); ת"פ (שלום י-ם) 54706-01-13 מדינת ישראל נ' חביב (15.7.2013); ת"פ (שלום צפת) 48827-11-10 מדינת ישראל נ' פלוני (12.6.2013)).

18. בהתחשב בכל אלה, אני סבורה כי מתחם הענישה ההולמת בגין שתי העבירות בגין הורשע הנאשם נע ממספר בודד של חודשי מאסר בפועל ועד 25 חודשי מאסר בפועל (ראו והשוו מתחמי הענישה ההולמת שנקבעו בפרשות אחרות: ת"פ (מחוזי י-ם) 45956-03-13 מדינת ישראל נ' מגאהד, פסקה 16 (5.2.2014) מפי כב' השופט משה יועד הכהן; ת"פ (מחוזי י-ם) 2247-07-12 מדינת ישראל נ' שיכה, פסקה 3 (23.4.2013) מפי כב' השופט רפי כרמל).

העונש המתאים

19. בהתאם לסעיף 40א לחוק העונשין, יש לבחון את הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות על-מנת לקבוע את העונש המתאים לנאשם.

מחד גיסא, ניצבת חומרת המעשים וכיעורם כפי שהובהר לעיל, וכן הצורך להרתיע את היחיד ואת הרבים מפני הישנות המעשים. המסר העונשי חייב להיות ברור, ולפיו העושה שימוש בנשק קר כאמצעי ליישוב מחלוקות, יהיה צפוי לענישה משמעותית. כך בוודאי, כאשר נלוותה למעשים עבירה של שיבוש מהלכי משפט. לא בכדי קובעת ההלכה הפסוקה כי בסוג העבירות בגין הורשע הנאשם, ראוי ברגיל ליתן את הבכורה לשיקולי הלימה, הרתעה והגנה על הציבור.

מאידך גיסא, לטובת הנאשם יש לשקול את היותו חסר עבר פלילי, ואת העובדה שמאז ביצוע העבירות חלפו כחמש שנים, במהלכן לא נפתחו לנאשם תיקים חדשים. עוד ניתן משקל לנסיבותיו האישיות של הנאשם, להיותו איש משפחה ומפרנס וכן לראיות לעונש שהוגשו מטעם ההגנה. בנוסף, נתתי דעתי למכלול האמור בתסקירים שהוגשו בעניינו של הנאשם, ולתהליך הטיפול המוצלח בו הנאשם נוטל חלק בשנה האחרונה.

20. כאן המקום לייחד מספר מילים לסוגית נטילת האחריות מצד הנאשם. החל מתחילת הדרך, כפר הנאשם באשמה ובחר לנהל הוכחות עד תום. בהתאם לכך, נשמעו העדויות בתיק, לרבות עדותו של המתלונן, ונכתבה הכרעת-דין מנומקת. אציין כי משמיעת עדות המתלונן לפניי, עלה בבירור כי מתן העדות במשפט לא הייתה קלה עבורו (להמחשה בלבד, אציין כי המתלונן בכה על דוכן העדים בחקירה ראשית - עמ' 17 לפרוטוקול). רק לאחר מתן הכרעת-דין מנומקת לפיה הורשע הנאשם בעיקר העבירות שיוחסו לו מלכתחילה, ורק לאחר שהחליף ייצוג בתיק, ראה הנאשם ליטול אחריות למעשים ולהודות בהם, וטען לפניי כי בדיעבד לא היה צריך לנהל הוכחות. הן הנאשם והן סנגורו הנוכחי אישרו כי הנאשם נתן עדות "שאיננה נכונה" על דוכן העדים, טרם מתן הכרעת-הדין בעניינו (פרוטוקול דיון מיום 13.5.2015, עמ' 96, ש' 14-15).

עצם ניהול ההוכחות בתיק אינו נזקף לחובת הנאשם, שכן זו היא זכות הנתונה לו בחוק. כפירה באשמה וניהול הוכחות על-ידי נאשם בפלילים, אינם עילה להחמרה בעונש (ראו: סעיף 40א(6) לחוק העונשין). עם זאת, ברי כי אין מקום להקל עם מי שלא נטל אחריות למעשיו, באותה מידה בה יש להקל עם מי שהביע חרטה ונטל אחריות בשלבים ראשונים של ההליך, ובכך אף חסך לנפגע העבירה את הצורך במסירת עדות בבית-המשפט (ראו: סעיף 40א(4) לחוק העונשין). בפרשה אחרת ציינתי כי למעט במקרים חריגים, הודאה והבעת חרטה מצד נאשם שבאה לאוויר העולם לאחר שבית המשפט קבע את אשר קבע בהכרעת-דין מרשיעה, תהיה בדרך-כלל בעלת כוח מוגבל מבחינת השלכתה על העונש, ובוודאי לא תהווה את חזות הכל (ראו: ת"פ (שלום י-ם) 4320/09 מדינת ישראל נ' עווד, פסקה 4 ((6.5.2013)).

על רקע זה, אודה כי נוכח חומרת העבירות בהן הורשע הנאשם ונסיבות ביצוען, נוכח הצורך להרתיע את היחיד ואת הרבים מפניהן, וכן נוכח העדר נטילת אחריות בשלב טרם מתן הכרעת-הדין (דבר שבין היתר חייב את המתלונן

להעיד בבית-המשפט), שקלתי בתחילת הדרך (טרם הגשת תסקירי שירות המבחן) למקם את עונשו של הנאשם מעל לרף התחתון של מתחם הענישה ההולמת, ולהשית עליו עונש מאסר בפועל לריצוי מאחורי סורג ובריח. יחד עם זאת, בסופה של דרך, אני סבורה כי לא ניתן להתעלם מהתהליך שהתרחש בשנה האחרונה. אכן, החרטה ונטילת האחריות מצד הנאשם באו בשלב מאוחר של ההליך לפני. גם שילובו של הנאשם בתהליך הטיפול התבצע בשלב מתקדם, לאחר ניהול הוכחות ולאחר מתן הכרעת-דין מנומקת. אולם מוטב מאוחר מאשר לעולם לא. בהקשר זה, יודגש כי בעניינו של הנאשם הוגשו לעיוני ארבעה תסקירים מטעם שירות המבחן. מהתסקירים עולה כי הנאשם משתף פעולה בהליך הטיפול, והתרשמות שירות המבחן היא כי הנאשם מביע חרטה כנה על מעשיו, וכי הוא מחויב בתהליך הטיפול האישי והקבוצתי ומצליח בו. אני סבורה כי למאמציו אלה של הנאשם ולדרך הטיפולית-שיקומית בה הוא צועד, יש ליתן ביטוי בעת גזירת עונשו.

ודוק, אין בכך כדי להוביל לענישה מסוג של צו של"צ כהמלצת שירות המבחן, שכן משמעות עונש כאמור תהיה חריגה מהותית מהרף התחתון של מתחם הענישה ההולמת. לא מצאתי הצדקה לכך. אזכיר כי אף שבית-המשפט מייחס משקל מהותי לעמדת שירות המבחן, המדובר בהמלצה בלבד. בעוד ששירות המבחן שם לנגד עיניו באופן מרכזי את שיקולי השיקום של הנאשם שלפניו, הרי מתפקידו של בית-המשפט לבחון את התמונה הכוללת ולייחס משקל מתאים למכלול שיקולי הענישה בנסיבות העניין. במקרה דנן, עקרונות ההלימה, ההרתעה והשוויון בענישה, אינם מאפשרים לאמץ את המלצת שירות המבחן במלואה. יחד עם זאת, ללקיחת האחריות מצד הנאשם (אף כי באיחור), לתהליך הטיפול וכן לשיקולי השיקום בעניינו, ראוי ליתן משקל בגדרי מתחם הענישה ההולמת, בעת קביעת משך המאסר בפועל שיושט על הנאשם ואופן ריצויו.

21. אוסיף ואומר כי במקרה דנן, ראיתי להטיל על הנאשם פיצוי כספי ממשי לטובת המתלונן, בשים לב לפגיעה שנגרמה למתלונן שהצריכה קבלת טיפול רפואי, בשים לב לפערי הכוח ולניצול מצוקתו של המתלונן על-ידי הנאשם בעת הרלוונטית (ראו: פסקה 15 לעיל), ובשים לב ליתר נסיבות העניין עליהן עמדתי. בהקשר זה, אעיר שתי הערות: ראשית, במסגרת ההליך הפלילי (להבדיל מתביעה אזרחית), שיעורו של הפיצוי הנפסק לטובת נפגע עבירה בגין "נזק או סבל שנגרם לו", הוא עניין להערכת בית-המשפט במסגרת התקרה הקבועה בסעיף 77(א) לחוק העונשין. מדובר בקביעה שהיא "פרי איזון בין מכלול של שיקולים וביניהם מכלול נסיבות העניין, היקף הנזק שנגרם ותוצאותיו" (ראו והשוו: דברי כב' השופטת ארבל בע"פ 10632/07 מזרחי נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (10.6.2008)). שנית, אבהיר כי אין בפיצוי שאפסוק כדי לחסום את הדרך לפני המתלונן להגיש הליך אזרחי מתאים להוכחת יתרת נזקיו, אם וככל שקיימים.

22. בנסיבות העניין, ראיתי להוסיף ולהטיל על הנאשם קנס כספי, על-מנת להעביר מסר עונשי מרתיע וברור - הן בגין העבירה של פגיעה בנסיבות מחמירות והן בגין העבירה של שיבוש מהלכי משפט. בנוסף, בהתאם להמלצת שירות המבחן, ראיתי להעמיד את הנאשם בצו מבחן למשך שנה, על-מנת שיוסיף להתמיד בתהליך הטיפול בו הוא מצוי כיום.

ביטול הרשעה?

23. בסיום הדברים, אראה להתייחס לעתירת הסנגור לביטול הרשעת הנאשם בעקבות המלצת שירות המבחן לכך.

כידוע, הכלל לגבי נאשמים בגירים הוא כי משהוכח ביצועה של עבירה, יש להרשיע את הנאשם בדין. הימנעות מהרשעה או ביטולה מהווים אמצעי חריג שבית-המשפט יעשה בו שימוש רק בנסיבות מיוחדות ויוצאות דופן, בהן בית-המשפט שוכנע כי אין יחס סביר בין הנזק הצפוי לנאשם מן ההרשעה, לבין חומרתה של העבירה ונסיבות ביצועה. הנטל על ההגנה לשכנע כי בנסיבות המקרה יש לחרוג מן הכלל ולהעדיף את השיקולים האישיים התומכים בביטול ההרשעה, על-פני שיקולים נוגדים אחרים המצדדים בהותרת ההרשעה על כנה ובהם: עקרון ההלימה והוקעת מעשי העבירה, הצורך בהרתעת הרבים, וכן מדיניות אכיפה אחידה ושוויונית כלפי כלל העומדים לדין.

בהתאם להלכה הפסוקה, על-מנת לבטל הרשעה בעניינו של נאשם בגיר, על בית-המשפט לבחון **הצטברות** של שני תנאים מרכזיים: ראשית, האם סוג העבירה ונסיבות ביצועה מאפשרים לוותר בנסיבות המקרה על ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים. ושנית, האם הרשעה תפגע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם (ראו: ע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(3) 337 (1997)). בעניין התנאי השני, נפסק כי על ההגנה לשכנע שהותרת הרשעה בדין על-כנה, תוביל ליצירת נזק קונקרטי וממשי עבור הנאשם, ואין להידרש בעניין זה לאפשרויות תיאורטיות (ראו למשל: רע"פ 9118/12 פריגין נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (1.1.2013)).

24. במקרה דנן, שני תנאיה של הלכת כתב לא הוכחו. ראשית, מטעמים שפורטו בהרחבה לעיל, אני בדעה כי סוג העבירות בהן הורשע הנאשם וחומרת נסיבות ביצוען, אינם מאפשרים לוותר על ההרשעה מבלי לפגוע פגיעה מהותית בשיקולי ענישה אחרים. שנית, לא הונחה תשתית כלשהיא בתסקירי שירות המבחן או בטיעוני הסנגור, לקיומו של נזק קונקרטי וממשי בגין הרשעת הנאשם בדין. לבסוף, אציין כי ביטול הרשעה לאחר הכרעת-דין מנומקת שניתנה בעקבות ניהול הוכחות ושמיעת עדים, צריכה להיות שמורה לנסיבות נדירות ויוצאות-דופן. עניינו של הנאשם אינו מקים נסיבות כאמור.

אשר על כן, בקשת ההגנה לביטול ההרשעה נדחית.

סוף דבר

25. נוכח מכלול הטעמים האמורים, אני גוזרת על הנאשם כדלקמן:

א. 6 חודשי מאסר בפועל, אותם יוכל הנאשם לרצות בעבודות שירות כפי שקבע הממונה על עבודות השירות בחוות-דעתו.

על הנאשם להתייצב לריצוי עונשו ביום 1.11.2015 עד השעה 09:00 במפקדת מחוז מרכז, יחידת עבודות שירות, רמלה.

מובהר כי על הנאשם לעדכן את משרד הממונה בכל שינוי, אם יחול, בכתובת מגוריו. כמו כן, מוזהר הנאשם כי עליו לעמוד בתנאי הפיקוח ובביקורות הפתע, וכי כל הפרה בתנאי עבודות השירות עלולה להביא להפסקה מנהלית ולריצוי העונש במאסר בין כותלי בית הכלא.

ב. מאסר על תנאי לתקופה של 3 חודשים למשך שלוש שנים מהיום. התנאי הוא שהנאשם לא יעבור עבירת אלימות מסוג עוון, או עבירה של שיבוש מהלכי משפט.

ג. מאסר על תנאי לתקופה של 6 חודשים למשך שלוש שנים מהיום. התנאי הוא שהנאשם לא יעבור עבירת אלימות מסוג פשע.

ד. פיצוי למתלונן בסך 10,000 ₪. הפיצוי ישולם ב- 4 תשלומים חודשיים, שווים ורצופים החל מיום 10.11.2015 ובכל 10 לחודש לאחר מכן. לא ישולם אחד התשלומים במועדו, תעמוד יתרת הפיצוי לפירעון מיידי.

המאשימה תמסור למזכירות את פרטי המתלונן במייד, על-מנת שכספי הפיצוי יעברו לידי.

ה. קנס בסך 2,000 ש"ח או 20 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב- 4 תשלומים חודשיים, שווים ורצופים החל מיום 10.11.2015 ובכל 10 לחודש לאחר מכן. לא ישולם אחד התשלומים במועדו, תעמוד יתרת הקנס לפירעון מיידי.

ו. הנאשם יהיה נתון לפיקוח קצין מבחן למשך שנה מהיום, וישתתף בכל תכנית טיפולית שיציע שירות המבחן וזאת כחלק מתנאי המבחן.

הנאשם מוזהר כי אם יפר את תנאי המבחן, תימסר הודעה על כך לבית-המשפט, אשר מוסמך לקיים דיון מחודש בגזר-הדין של הנאשם.

ז. הדיסק ת/6 מוחזר לידי ב"כ המאשימה.

המזכירות תשלח העתק פרוטוקול זה לשירות המבחן למבוגרים וכן לממונה על עבודות השירות.

זכות ערעור לבית-המשפט המחוזי בתוך 45 ימים מהיום.

ניתן והודע היום א' חשוון תשע"ו,
14/10/2015 במעמד הנוכחים.
דנה כהן-לקח, שופטת

[פרוטוקול הושמט]

החלטה

עמוד 11

1. עיכוב ביצוע העונש עד יום 27.11.2015.

2. היה ויגש ערעור עד אותו מועד, יעוכב ביצוע העונש עד להחלטה בערעור עצמו.

ניתנה והודעה היום א' חשוון תשע"ו, 14/10/2015 במעמד הנוכחים.

דנה כהן-לקח , שופטת